

Innsyn i ansattes e-post
Gjeldende rett og forslag til nye regler

Personvernkommisjonen, 10. April 2008
Astrid Flesland, seniorrådgiver, Datatilsynet

Personopplysningsloven

Formål:

"å beskytte den enkelte mot at **personvernet** blir krenket gjennom **behandling** av **personopplysninger**" (§ 1)

Personopplysning:

"opplysninger og vurderinger som kan knyttes til en enkeltperson" (§ 2 nr. 1)

Behandling av personopplysninger:

"enhver bruk av personopplysninger, som f. eks. innsamling, registrering, lagring og utlevering eller en kombinasjon av slike bruksmåter" (§ 2 nr. 2)

Innsyn i e-post

Hva er en e-post?

Telefonsamtale

E-post

Brev

23.04.2008

Side 3

Virksomhetsrelatert ⇔ privat e-post

Virksomhetsrelatert

meldinger tilknyttet den ansattes oppgaver

- Saksdokumenter
- Andre jobbrelaterte meldinger

Privat

meldinger som gir inntrykk av og være private

Er det alltid så enkelt?

Momenter av betydning

- Plasseringen av meldingen
- Merket privat?
- Avsender/mottaker adressen
- Emnelinjen

23.04.2008

Side 4

E-post

kan knyttes til enkeltpersoner

-innholdet

-opplysninger i systemet om avsender og mottaker

Rt. 2002 s. 1500

Postkasse@virksomhet.no

Ola.Normann@hotmail.no

Ola.Normann@virksomhet.no

Når kan kontrolltiltak iverksettes

Vilkår i Arbeidsmiljølovens § 9-1

- Saklig grunn i virksomhetens forhold
- Ikke innebære en uforholdsmessig belastning for arbeidstakeren
- Behandling av personopplysninger må følge bestemmelser i personopplysningsloven

Vilkår og krav i personopplysningsloven

- Formålet må være saklig begrunnet i virksomheten (§ 11 b)
- Må ha et rettslig grunnlag (§ 8 og evt. § 9)
- Oppfylle bestemmelser om sletting, sikring, innsyn m.m.

Vilkår for innsyn i e-post - § 8

Samtykke:

- frivillig,
- uttrykkelig og
- informert
- **erklæring fra den registrerte** om at han eller hun godtar behandling av opplysninger om seg selv.
 - passivitet kan ikke tolkes som et ja
 - Ikke kollektivt samtykke

Samtykke i arbeidsforhold???

Vilkår for innsyn i e-post - § 8 forts.

Interesseavveining

Arbeidsgivers berettigede interesse i innsyn

Vs.

Hensynet til den ansattes personvern

Før ønsket om innsyn oppstår

Arbeidsgivers styringsrett og posisjon som eier av utstyret
⇒ kan bestemme hvordan virksomhetens utstyr skal benyttes

Instruks

Må

- ikke gå lenger enn tillatt etter personopplysningsloven
- formidles til alle de ansatte
- revideres ved behov

Fortsatt instruks

Kan

- overprøves av Datatilsynet

Bør

- være skriftlig
- konkretisere når e-post skal videresendes eller arkiveres
- utdype når innsyn vil kunne skje
- ikke benytte uklare uttrykk
- beskrive hvem som kan vedta at innsyn skal finne sted
- beskrive metoden som skal benyttes ved innsyn i e-post
- utformes i samråd med de ansatte/tillitsvalgte

Når ønsket om innsyn er oppstått

Har virksomheten laget retningslinjer?

JA => følg dem!

Konkret interesseavveining etter § 8 f (eller samtykke)

Noen momenter i vurderingen:

- **Alternative metoder**
- **Virksomhetsrelatert**
Utgangspunkt: ofte saklig begrunnet
Kan det vente til vedkommende kommer tilbake?
- **Privat**
Utgangspunkt: **ikke** saklig begrunnet
Hvor alvorlig er saken og hvor viktig er funn av e-post i saken?
- **Slettet e-post**
Utgangspunkt: **ikke** saklig begrunnet
- **Hva gjøres for å ivareta hensynet til den ansatte?**
Forelå instruks eller lignende som blir fulgt?
Informasjon, tilstedeværelse, dokumentasjon...

23.04.2008

Side 11

Velg en metode som kan etterprøves:

- Beskriv skriftlig begrunnelsen for innsyn
- La den ansatte være tilstede ved innsynet
- Benytt vitner f. eks. tillitsvalgte eller verneombud
- Beskriv valgt metode f. eks. søkeord
- Beskriv hvilke meldinger som er åpnet
- Beskriv resultatet av innsynet
- Hvis data skal benyttes som bevis: bruk profesjonelle

23.04.2008

Side 12

Når innsyn er gjennomført

- Lukk alle åpne e-poster
- Slett alle utskrifter og kopier av opplysninger dersom det ikke foreligger saklig grunn for fortsatt lagring

NB! Utlevering av de innsamlede opplysningene er en selvstendig behandling som må oppfylle vilkårene i personopplysningsloven.

Når arbeidsforholdet avsluttes

Ansatte slutter

E-postkontoen skal slettes med mindre annet er avtalt

NB! Melding om ny kontakt => aktiv konto

Den ansatte bør:

- slette eventuelle private meldinger
- overføre eller arkivere virksomhetsrelatert e-post etter avtale med ledelsen
- gi beskjed til sine kontakter om eventuell ny adresse for privat og virksomhetsrelatert e-post

Ansatte dør

- Saklig grunn for å sortere ut eventuelle virksomhetsrelaterte e-post
- Ingen selvfølge at pårørende skal få innsyn
- Dødsboet trer inn i økonomiske forpliktelser og innsyn må vurderes konkret i forhold til dette

Informasjonsplikt - §§ 19 og 20

Formålet er å gjøre den enkelte i stand til å benytte sine rettigheter etter loven

- **Før** innhenting fra den registrerte selv (§ 19)
- **Etter** innhenting fra andre enn den registrerte selv eller eventuelt **før** utlevering til andre (§ 20)

Og: Et samtykke er bare gyldig dersom det er **informert**

Forslag til e-postforskrift

Arbeidsgruppe: JD, FAD og DT

Forslaget har vært på høring

Forslaget omfatter e-post, men også SMS, MMS, Skype...

Tilsvarte i hovedsak dagens tolkning av personopplysningsloven

- Klarere regler med unntak
- Mindre skjønn

Egen bestemmelse om **varsling**

- **fjerner tvil om den ansattes krav på informasjon**

Forslaget i korte trekk

Utg. pkt.: Arbeidsgiver skal **ikke** gjøre innsyn i ansattes e-post

Klare **unntak** for:

- Innsyn ved fravær
- Innsyn ved mistanke om straffbare forhold og illojalitet
- Innsyn ved arbeidsforholdets opphør

- Bestemmelsen kan i noen tilfeller fravikes gjennom **instruks** for bruk av e-post m.m.

MEN: går bort fra samtykke som behandlingsgrunnlag

OG: åpner for gebyr som alternativ til politianmeldelse ved brudd på bestemmelsene

Hva nå?

Forskriften er til behandling i FAD

(Ny arbeidsgruppe??)

Mange høringsuttalelser

- Arbeidsgiverorganisasjonene sterkt imot forslaget
- AID og JD mot forslaget
- En del misforståelser mht hva forskriften var ment å regulere

Sannsynlig: vi får en forskrift som bekrefter dagens tokning uten å løse noen problemer

Men når????

Kontaktopplysninger

Informasjon på www.datatilsynet.no

Postkasse@datatilsynet.no

Astrid Flesland:
afl@datatilsynet.no

